УДК 378.147
DOI https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2025.39.1.14

СОЦІОКУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА ФЕНОМЕНУ *SMALL TALK* У ФІЛЬМІ *"THE KING'S SPEECH"*

THE SOCIO-CULTURAL SPECIFICITY OF THE *SMALL TALK* PHENOMENON IN THE FILM *"THE KING'S SPEECH"*

Гоменюк А.В.,
orcid.org/0000-0003-4850-8308
кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри мовної підготовки та гуманітарних наук
Дніпровського державного медичного університету

Саржинська К.О.,
orcid.org/0000-0002-7190-0087
викладач кафедри мовної підготовки та гуманітарних наук
Дніпровського державного медичного університету

У статті розглянуто особливості феномену *small talk* у британському англомовному дискурсі як важливий інструмент налагодження соціальних контактів та створення сприятливого середовища для комунікації. Виявлено, що функції світської бесіди як комунікативного жанру формувалися в європейській культурі з часів Просвітництва та зазнавали трансформацій з розвитком суспільно-історичних обставин.

Досліджено лінгвістично-комунікативний матеріал кінофільму *"The King's Speech"* (2010), що демонструє застосування *small talk* у королівському етикеті та його роль у формуванні міжособистісних та статусних відносин. Проаналізовано комунікативні стратегії, які характерні для світської бесіди та реалізовані через діалоги персонажів – стратегії виявлення інтересу до співрозмовника та стратегії самопрезентації. Виявлено, що ці стратегії знаходять своє лінгвістичне вираження у конкретних мовленнєвих тактиках: у тактиці схвалення зустрічі, довідування про справи співрозмовника, довідування про думку співрозмовника, згоди з думкою співрозмовника, компліменту, співчуття співрозмовникові та подяки; у тактиці висловлювання думки, вираження сентенції, поради, жарту та шпильки.

Встановлено, що у фільмі кожна мовленнєва тактика конструює соціокультурну специфіку *small talk*, реалізуючи, з одного боку, стандартну фактичну функцію світської бесіди, а з іншого, демонструє перехід від формального клішованого рівня комунікації до більш відкритого та довірливого спілкування. Таким чином, долається мовленнєвий бар'єр головного героя, що відкриває шлях до його внутрішньої еволюції як особистості, як короля та успішного оратора.

Подібний підхід до дослідження підкреслює значення *small talk* як гнучкого комунікативного інструмента, що формується за певними законами з метою подолання соціальних бар'єрів та адаптації до різних мовленнєвих ситуацій.

Ключові слова: small talk, світська бесіда, комунікативні стратегії, мовленнєві тактики, соціокультурний аспект, "The King's Speech".

The article examines the characteristics of the *small talk* phenomenon in British English discourse as an essential tool for establishing social contacts and creating a favorable communication environment. It has been found that the functions of *small talk* as a communicative genre were formed in European culture since the Enlightenment and underwent transformations with the development of socio-historical circumstances.

The study analyzes the linguistic and communicative material of the film *"The King's Speech"* (2010), which demonstrates the use of *small talk* in royal etiquette and its role in shaping interpersonal and status relationships. Communicative strategies typical of *small talk* are examined, as realized through character dialogues – strategies of showing interest in the interlocutor and self-presentation strategies. It has been revealed that these strategies find their linguistic expression in specific speech tactics: the tactics of greeting approval, inquiring about the interlocutor's affairs, inquiring about the interlocutor's opinion, agreeing with the interlocutor's opinion, giving compliments, expressing sympathy, and showing gratitude; as well as the tactics of expressing an opinion, stating a maxim, giving advice, joking, and making witty remarks.

It has been established that in the film, each speech tactic constructs the socio-cultural specificity of *small talk*, fulfilling, on the one hand, the standard phatic function of polite conversation, and on the other hand, demonstrating the transition from a formal, clichéd level of communication to a more open and trusting interaction. Thus, the protagonist's speech barrier is overcome, paving the way for his internal evolution as a person, a king, and a successful orator.

Such an approach to the study emphasizes the significance of *small talk* as a flexible communicative tool, formed according to specific principles to overcome social barriers and adapt to various speech situations.

Key words: small talk, casual conversation, communicative strategies, speech tactics, sociocultural aspect, "The King's Speech".

Постановка проблеми. *Small talk,* або світська бесіда, відіграє важливу роль у британському англомовному дискурсі, створюючи сприятливе середовище для комунікації, допомагаючи налагоджувати соціальні контакти та встановлювати довірливі стосунки. Саме такий вид комунікації дозволяє долати бар'єри у спілкуванні, створювати невимушену атмосферу та встановлювати взаєморозуміння між учасниками бесіди. *Small talk* відіграє ключову роль в культурі спілкування як «етикетно детермінована розмова з жорсткою соціально-культурною регламентацією тематичного репертуару, головною метою якої є встановлення та розвиток соціального контакту» [2, с. 66].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В контексті вивчення комунікаційного англомовного дискурсу феномен *small talk* досліджується як зарубіжними, так і українськими вченими, що зумовило появу наукових розвідок у галузі лінгвістики, психолінгвістики, соціолінгвістики, комунікативної лінгвістики, когнітивної лінгвістики (Р. Браун, С. Левінсон, К. Шнайдер, Г. Шредер, Дж. Холмс, К. Фокс, М. Льюїс, Дж. Купленд, Р. Бек, П. Дрю, К. Чілтон та ін.; І. Базарова, М. Жовнір, І. Морозова, М. Жуйкова, Ю. Матюхіна, Г. Поваляєва, Л. Козяревич, М. Полюжин та ін.). Важливим етапом опанування англійської мови іноземцями є засвоєння основ *small talk* в повсякденному спілкуванні та бізнес комунікації, що відображається в різноманітних онлайн-публікаціях шкіл з вивчення англійської мови та в соціальних мережах. Проте багатогранність лінгвокультурного явища *small talk* залишає велике поле для подальших досліджень та розкриттю його специфічної природи.

Постановка завдання. Використання *small talk* в міжкультурному спілкуванні сприяє встановленню комунікативної гармонії, полегшенню соціальної взаємодії та налагодженню професійних взаємин. Тому світська бесіда розглядається як складова англомовного етикету, виконуючи функцію зниження соціальної напруги, встановлення контакту та підтримки дружньої атмосфери у спілкуванні. Вивчення цього феномену сприяє кращому розумінню британського культурно-лінгвістичного середовища, що не лише розкриває його специфічні риси, але й допомагає швидше опанувати комунікаційний процес за встановленими правилами.

Мета даної статі – визначити соціокультурну специфіку *small talk* на матеріалі відомого британського фільму "The King's Speech" («Король говорить») (2010), що дозволить окреслити роль світської бесіди у формуванні соціальних відносин, підтримці комунікативної гармонії та відображенні культурних та етикетних норм в британському культурно-лінгвістичному середовищі.

Виклад основного матеріалу. Комунікативний жанр світської бесіди або *small talk* є складовою фатичної метакомунікації, яка характеризується «десемантизацією лексики, тривіальністю тем, великою кількістю мовних наповнювачів, наявністю строго регламентованих кліше та формул» [5, с. 66]. Історичні витоки цього жанру сягають часів Просвітництва, коли світська бесіда сформувалася як складова етикетного спілкування при європейських дворах, зокрема і в Англії. У Вікторіанську епоху *small talk* переживає суттєві еволюційні та трансформаційні зміни, ставши маркером володіння салонної культури з її атмосферою етикетності, освіченості, ерудованості та естетичними уподобаннями. Мистецтво володіння світською бесідою демонструє «компетентність, ерудованість, солідний інтелектуальний рівень, освіченість, толерантність, ґречність, апелює і до розуму, і до емоційної сфери комунікативного партнера» [3, с. 7].

Подальші жанрові трансформації *small talk* зумовлені історичними змінами та поступовим зникненням «вищого світу» як кола осіб, що належать до привілейованих класів [5, с. 68]. Нівелювання соціальних прошарків та статусу призводить до смислових та функціональних змін *small talk,* що переходить в площину «компанійської розмови», «розмови про погоду», «бесіду в дорозі», «бесіду в ліфті» або «розмову біля кулера на роботі» [12]. Відзначимо, що *small talk* також стає невід'ємним атрибутом ділового спілкування, виконуючи функцію набуття соціального статусу у колективі [11]. Отже, жанр світської бесіди змінюється відповідно до історичних подій та адаптується до нових реалій сьогодення. Хоча, як зазначає Ю. Матюхіна, *small talk* продовжує функціонувати в колі сучасного елітарного суспільства та має свої характерні ознаки: «1) сфера і мовна ситуація (світські прийоми, яким властиві святковість, неповсякденність, невимушеність); 2) учасники спілкування (обране суспільство з чітким поділом за соціальною ознакою); 3) комунікативна мета (підтримання доброзичливих відносин, приємне проведення часу тощо); 4) регламентованість тематики бесіди (розмова на загальні теми, уникнення тем-табу), вибір певних мовленнєвих тактик (дотримання норм мовленнєвого етикету, некатегоричність висловлювання), пантомімічних (відсутність яскраво виражених реакцій) і ритміко-інтонаційних засобів (спокійний темп, негучний голос); час (нетри-

валість спілкування з одним гостем), зовнішній вигляд (дотримання дрес-коду)» [5, с. 68]. Що стосується особливостей сучасної елітарної мовленнєвої культури, то, на думку дослідниці, для неї характерна специфічна мовна гра як «засіб вираження творчих, лінгвокреативних здібностей мовленнєвої особистості – створенні каламбурів, анекдотів, жартів, грі смислами слів, виразів і стилями» [5, с. 68].

Закономірно, що яскравим прикладом функціонування *small talk* в елітарному привілейованому колі залишається культура спілкування королівської сім'ї та її оточення. Зокрема, це можна простежити в діалогічній складовій відомого британського фільму *"The King's Speech"* (в українському перекладі «*Король говорить!» або «Промова короля»*) (2010), що майстерно демонструє використання різних мовних засобів у контексті соціальних і статусних відносин.

Кінострічка розкриває історію принца Альберта, одного із синів короля Великої Британії Георга V, який з раннього дитинства страждав на заїкання, що робило його мову невиразною та нечіткою – серйозною проблемою для королівської родини. Для її вирішення спадкоємець корони звертався до різних лікарів, проте їхні методи не давали бажаного результату. Ситуація змінюється, коли принц Альберт починає терапію з іноземним фахівцем Лайонелом Логом, який зумів знайти до нього індивідуальний підхід і значно покращити його мовлення [10]. В першу чергу їхні розмови і є яскравим прикладом ролі *small talk* у налагодженні довіри та партнерських стосунків, демонструючи поступовий перехід від формального до неформального спілкування.

Аналіз соціокультурної специфіки *small talk* у фільмі "The King's Speech" базується на дослідницьких підходах, які виділила І. Базарова у своїй дисертаційній розвідці, виокремивши «дві основні стратегії, якими послуговуються учасники світської бесіди: стратегію виявлення інтересу до співрозмовника та стратегію самопрезентації» [2, с. 116]. Кожну з цих стратегій забезпечують певні тактики спілкування. Стратегія виявлення інтересу до співрозмовника реалізується через такі тактики, як схвалення зустрічі, довідування про справи співрозмовника, довідування про думку співрозмовника, згоди з думкою співрозмовника, компліменту, співчуття співрозмовникові. Натомість стратегія самопрезентації включає висловлювання думки, вираження сентенції, поради, тактика повідомлення новин та чуток, плітки, тактика хвастощів, тактика шпильки, жарту, ухилення від прямої відповіді та зміни теми [2, с. 116]. На нашу думку, майже всі ці тактики представлені в діалогічних ситуаціях кінофільму та охоплюють соціокультурні та лінгвокультурні аспекти *small talk*, де постійно підкреслюється контраст між офіційним та неформальним спілкуванням.

Стратегія виявлення інтересу до співрозмовника в більшості випадків спрямована на розкриття почуттів та настроїв головного героя – принца Альберта, внутрішній стан якого є центральним елементом сюжету кінотвору. Спочатку герой намагається дотримуватись формального мовлення, характерного для його статусу, проте лікар свідомо руйнує ці бар'єри за допомогою невимушених розмов, в яких застосовує ці тактики спілкування. Ще однією людиною, з якою реалізуються дані принципи *small talk*, є дружина короля – королева Єлизавета, яка з самого початку підтримує свого чоловіка, заохочує його до занять із Лайонелом Логом і створює комфортну атмосферу для спілкування, використовуючи світську бесіду як засіб емоційної підтримки та зміцнення довіри.

Тактика схвалення зустрічі, яка є певним клішованим стандартом *small talk,* реалізується через такі фрази*: "What a pleasure it is to meet you, Your Royal Highness.", "I'm very glad you came.", "Thank you for coming, Your Majesty.",* (Лайонел Лог); *"I appreciate your time, Mr. Logue." (*король Георг VI). Як бачимо, тактика схвалення зустрічі застосовується на початку світської бесіди та знаходить вираження переважно через певні стереотипні фрази та мовленнєві кліше з позитивно-емоційним забарвленням. У фільмі більшість таких фраз належать лікарю Лайонелу Логу, який виступає ініціатором встановлення довірливих відносин з королем, щоб висловити доброзичливе ставлення та створити сприятливу атмосферу для подальшої бесіди.

Тактика довідування про справи співрозмовника є наступним етапом ведення *small talk*, що не тільки сприяє взаємодії між співрозмовниками, але й лестить комуніканту та допомагає налагодженню гармонійних відносин [2, с. 119]. Лінгвістично ця тактика проявляється у вигляді питань: *"How are you feeling today, Your Royal Highness?","Feeling a bit more confident?"*(Лайонел Лог); *"How was your session?", "Is everything all right, Bertie?"* (королева Єлизавета). В даному випадку цей підхід реалізований у формі квеситивів, для яких характерна граматично маркована структура їхнього вираження і відкрита пропозиція, що спонукає адресата до здійснення вербальної дії – відповіді [4, с. 78]. В даному випадку

квеситиви виконують роль створення умов для ефективної терапії короля Георга VI, розкриваючи різні аспекти його життя та внутрішнього світу.

Тактика довідування про думку співрозмовника забезпечує гармонійний та плавний перебіг розмови, коли учасники комунікації активно цікавляться думкою інших учасників бесіди. У фільмі такий підхід знаходить вираження у формі спеціальних питань-квеситивів: *"What do you think about these exercises?", "When you stammer, how do you feel?", "Tell me more about that.", "Do you believe that speaking can be easier for you?", "What happens when you stammer?"*, *"What do you want to say to the people? How do you want them to hear you?"* (Лайонел Лог). Ця тактика є однією з найважливіших в комунікації короля та лікаря, який намагається дати можливість герою висловити свої переживання, осмислити свій психологічний стан, відчути дружню підтримку та знайти шлях для подолання страху.

Тактика згоди з думкою співрозмовника демонструє позитивну реакцію учасника бесіди на певний стимул, що сприяє створенню атмосфери взаєморозуміння та довіри, в якій відкритість та чесність у спілкуванні стають комфортними та природними. Закономірно, що король Георг VI знаходиться у стані фрустрації та сумнівів, шукаючи підтримку у сеансах терапії з лікарем: *"I can't speak, I can't be a king.", "I'm afraid I'll look ridiculous, that people will laugh at me.", "I can't do these exercises anymore, they're not helping."* (король Георг VI). Його пошуки підтримки знаходять вираження в репліках лікаря, який демонструє повну емпатію та підтримку герою в такий складний момент життя: *"You feel that your weaknesses will be exposed, but I'm here to help.", "I completely understand, Bertie.", "It's natural that you feel this way. This is very important because for you, it's not just about speaking, it's about your role as king."* (Лайонел Лог). Такі фрази репрезентують тактику згоди зі співрозмовником шляхом констатації правильності та прийнятності його думки, а також вираження єдності позицій, поглядів комунікантів [9].

Тактика компліменту використовується для висловлення похвали та симпатії, підкреслити позитивні риси учасників комунікації. Розрізняють два типи компліменту: клішований та авторський. Клішовані компліменти – ритуальні мовленнєві акти, які точно та легко інтерпретуються адресатом та знижують ризик непорозуміння. Авторські компліменти, що є проявом креативності мовця, завдяки своїй непередбачуваності можуть справляти більш потужний прагматичний вплив на адресата, що відображається в його емоційному стані [8, с. 122]. Лайонел Лог для підтримки свого пацієнта вдається до використання саме авторських креативних компліментів, щоб створити атмосферу підтримки, в якій король може відчувати себе впевненіше та продовжувати працювати над своїм мовленням. Наприклад: *"That was excellent, Your Majesty. That was the best I've ever heard you speak.", "It takes great courage to do what you're doing. Not everyone would be willing to put themselves in this position.", "I must say, you have a good ear for sound, Your Majesty. You're better at this than I expected."* (Лайонел Лог).

Тактика співчуття співрозмовникові, як і попередні мовленнєві підходи, допомагає герою подолати внутрішні бар'єри та підтримати його у складні моменти. Проте ця тактика також «виступає засобом вираження психоемоційної єдності та солідарності із адресатом, що зазнав сильних психоемоційних переживань негативного характеру» [1, с. 12]. Вона реалізується через щирі співчуття лікаря до емоційного стану короля, до його дитячих травм та до його непростої ролі як короля: *"I understand how difficult this is for you. This is not your fault, and you are not alone in this struggle.", "That's awful – to grow up feeling unheard and unsupported. No wonder you feel this pressure.", "It's natural to be nervous. But I know you can do this. And I'll be right here with you.", "Being king is a burden no one else can truly understand. But you don't have to carry it alone."* (Лайонел Лог).

Тактика подяки, як невід'ємна складова *small talk,* проявляється у фільмі не стільки формально, скільки для вираження щирої вдячності за підтримку, допомогу та віру в успіх персонажа. Невипадково, що слова подяки адресовані лікарю та висловлені королем Георгом VI і його дружиною: *"Thank you for your patience, Lionel.", "I don't know where I'd be without you. Thank you."* (король Георг VI); *"Thank you, Mr. Logue, for helping my husband."* (королева Єлизавета).

Таким чином, розглянуті мовленнєві тактики у кінострічці "The King's Speech" відіграють магістральну роль у встановленні довірливих стосунків між королем Георгом VI та лікарем Лайонелом Логом, що є необхідною умовою для вдалої терапії корыоля. Використання цих підходів допомагає головному герою подолати психологічні бар'єри, дає можливість висловлювати свої почуття, переосмислювати страхи та поступово знаходити упевненість у собі, щоб стати успішним оратором.

Наступною стратегією у побудові *small talk* між персонажами фільму є *стратегія самопрезентації*, яка спрямована на формування певного враження про мовця та підтримання його позитивного іміджу. Вона реалізується через низку

мовленнєвих тактик, які визначають змістову канву світської бесіди у досліджуваному фільмі.

Тактика висловлювання думки, тобто вираження власного погляду на ситуацію чи подію, знаходить вираження у репліках героїв, які постійно обговорюють мистецтво публічного виступу та страх перед аудиторією. У цьому контексті кожен персонаж відображає власний підхід та сприйняття публічних виступів, при цьому зберігаючи англійську стриманість та ввічливість: *"I believe that anyone can learn to speak clearly with practice.", "We'll take it one word at a time, George. No need to rush. Just speak as you feel."*, *"You can't think of it as a battle against stammering. You just have to speak how you feel."* (Лайонел Лог); *"Public speaking is the most terrifying thing I have ever faced."* (король Георг VI).

Тактика висловлювання думки тісно пов'язана з *тактикою вираження сентенції*, тобто висловлення морального принципу чи афоризму. Наприклад: *"Practice makes perfect.", "You don't have to fight yourself. Just relax and speak."* (Лайонел Лог); *"I am not a king, I am just a man, like everyone else. And I too have the right to make mistakes."* (король Георг VI); *"A king is not just a symbol, he is a voice for his people."* (королева Єлизавета). Як бачимо, такі вислови є емоційно насиченими, щоб метафорично передати моральні уроки та життєві принципи.

Тактика поради, яка ставить перед мовцем завдання викликати певні емоції, почуття, бажання виконати рекомендовану дію [6, с. 189], реалізована в фільмі спонукальними конструкціями (*"Relax your jaw, let the words flow."* (Лайонел Лог); перформативними конструкціями (*"Trust Mr. Logue, Bertie. He wants to help you."* (королева Єлизавета); імперативними конструкціями, що виражають пораду-спонукання *("Keep going."* (Лайонел Лог)) або пораду-застереження *("Don't worry about being perfect."* (Лайонел Лог)).

Особливістю ведення *small talk* між персонажами є використання *тактики жарту* для відтворення комічного сценарію, що формує соціальні ролі партнерів по комунікації» [7]. Виділено такі функції жарту: розважальна, мовотворча, атрактивна, перемикальна, фатична, регулятивна, маскувальна, терапевтична [7]. В першу чергу, тактика жарту у світській бесіді реалізує фатичну та розважальну функції, що можна яскраво продемонструвати репліками з кінострічки: *"You're the first royal I've ever been able to talk to.", "Perhaps we should just have you sing your speeches.", "You'll be fine. And if not, at least you'll have a great story to tell.", "You're not going to fail because I'll make sure of it."* (Лайонел Лог); *"Maybe I should take up public speaking instead of my husband!"* (королева Єлизавета). Ці функції не тільки створюють комфортну атмосферу для спілкування, але й допомагають королю Георгу VI та Лайонелу Логу зменшити соціальну дистанцію та прийти до взаєморозуміння.

Тактика шпильки теж знайшла своє вираження у особливостях *small talk* між персонажами фільму, де вона підкреслює складний процес налагодження контакту з королівськими особами, які підкоряються формальним і часто застарілим правилам етикету. Така поведінка контрастує з більш невимушеним і прямолінійним стилем спілкування лікаря Лайонела Лога, який бачить в королівської формальності тільки перешкоди для успішної терапії: *"I'm not interested in your royal etiquette. I'm interested in helping you speak!", "You don't need to be perfect. You just need to get the words out.", "I'm a speech therapist, not a bloody saint."* (Лайонел Лог).

Отже, реалізовані у кінотворі тактики висловлювання думки, вираження сентенцій, поради, жарту та шпильки використовуються для демонстрації різних підходів подолання страху перед публічним виступом, а також зменшують соціальну дистанцію та сприяють взаєморозумінню між персонажами.

Висновки. *Small talk* як ключовий елемент британської мовленнєвої культури етикету виконує функції полегшення взаємодії між комунікантами, встановлення соціальних зв'язків та налагодження професійних відносин.

У фільмі "The King's Speech" соціокультурна специфіка *small talk* реалізується через стратегії виявлення інтересу до співрозмовника та стратегії самопрезентації, які знаходять своє лінгвістичне вираження у конкретних мовленнєвих тактиках. Стратегія виявлення інтересу оприявнюється через тактику схвалення зустрічі, тактику довідування про справи співрозмовника, тактику довідування про думку співрозмовника, тактику згоди з думкою співрозмовника, тактику компліменту, тактику співчуття співрозмовникові та тактику подяки. Стратегія самопрезентації знаходить вираження через тактику висловлювання думки, тактику вираження сентенції, тактику поради, тактику жарту, тактику шпильки. Кожна з цих тактик формує особливості *small talk* у кінофільмі, сприяючи переходу від формального клішованого рівня комунікації до більш відкритого та довірливого спілкування. Тому правила світської бесіди відіграють важливу роль в еволюції головного героя, який проходить всі етапи побудови тісних та довірливих стосунків з ліка-

рем, який зрештою стає його справжнім другом. Важливо зазначити, що всі зазначені стратегії та тактики *small talk* демонструють соціокультурну специфіку британської культури, де тактовність і соціальна чутливість є важливими складовими міжособистісних відносин.

Дослідження феномену *small talk* у різних культурних сферах і соціальних контекстах дозволяє глибше усвідомити його значення та механізми, що сприяють ефективній міжкультурній комунікації, а також обґрунтовує необхідність подальших досліджень у цій галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Антонов О. Комунікативні стилі персонажного мовлення: лінгвопрагматичний та соціолінгвістичний аспекти (на матеріалі сучасної американської драми) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2017. 20 с.

2. Базарова І. Світська бесіда і пліткарство як жанри фатичного спілкування (на матеріалі англомовного художнього літературного дискурсу і кінодискурсу) : дис. … канд. філол. наук : 10.02.04. Одеса, 2024. 221 с.

3. Жовнір М. Світська бесіда як українській лінгвокультурний феномен і її трансформації в часі : автореф. дис. … канд. філол. наук : 10.02.01. Київ, 2016. 23 с.

4. Масалова Т. Мовленнєві акти у структурі англомовної протестантської проповіді XVIII століття. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія».* 2018. № 33. Т. 2. С. 78–80.

5. Матюхіна Ю. SMALL TALK як різновид англійської фатичної метакомунікації: аспект діахронії. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов».* 2014. № 1102. Вип. 77. С. 65–70.

6. Нера Н. Мовленнєвий акт поради у НМП (чНПМ vs жНПМ). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія «Філологія». Одеса, 2015. Вип. 14. С. 189–191.

7. Самохіна В. Англомовний жарт: когніція, комунікація, текст. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Серія «Романо-германська філологія».* Харків, 2011. Вип. 67. С. 119–128.

8. Шахновська І. Комунікативна тактика компліменту в художньому дискурсі: перекладацький аспект. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія».* 2017. №26. Т. 2. С. 122–124.

9. Шкіцька І. Згода як засіб гармонізації спілкування. *Наукові записки. Серія «Філологічні науки (мовознавство)».* 2011. Вип. 96 (1). С. 372–376.

10. Farndale N. The King's Speech: The real story. *The Telegraph.* 2011. URL: https://viseven.dk/albion/index_htm_files/the%20real%20story.pdf (accessed: 13.02.2025).

11.Holmes J. Small talk at work: potential problems for workers with an intellectual disability. *Research on Language and Social Interaction.* 2003. 36 (1). P. 65–84.

12. Schneider K. Small Talk : Analyzing Phatic Discourse. Marburg : Hitzeroth, 1988. 351 p.